

HK

L O N D O N - R A D I O

Nr. 40

Tirsdag 30 mars 1943 kl. 19.30.

3 årg.

Tunis. Den 8. britiske armé har nå erobret hele Marethlinjen, og de tyske styrker er blitt tvunget tilbake fra alle sine stillinger. Sluttangrepet begynte 26/3, og den 28. var Mareth, Tojane og Matmata i britenes hender. Tyskerne pløyet da opp landingsplassene sine ved Gabes. Igår kveld okkuperte de allierte styrker el Hamma, og idag morges passerte de Gabes. Statminister Churchill opplyste i et møte idag formiddag i Underhuset at den 8. armés omgående bevegelse har vært meget effektiv, og ga en mer-mere redegjørelse for den allierte offensiv i Syd-Tunis. General Montgomery beslutning om å gå til angrep ved en omgående bevegelse i stedet for å gå på Marethlinjen i et frontalangrep viste seg å være en nøyde overvikt plan, og angrepet lyktes. Allierte flystyrker har under hele angrepet i usedvanlig grad støttet den allierte fremgang. Hundrevis av fly har uavbrutt vært i aktivitet, og har utrettet stor skade på det fiendtlige materiell og har bidratt til å knuse hans motstand. Fiendtlige panserdivisjoner er sterkt skadet, og sannsynligvis er en stor del av 20. og 21. armekorps latt i stikkene av Rommel. Sidan 20. mars har de allierte tatt 8000 fanger i Syd-Tunis, og store mengder fiendtlige tanks, kanoner, biler og andre kjøretøyer er blitt ødelagt. Fremgangen nordover fortsetter til tross for sterk motstand fra de fiendtlige dekningstropper. General Eisenhower, den alliertes øverste befalende, og hans nestkommanderende, general Alexander, advarer dog mot å undervurdere de oppgaver de allierte styrker i Nordafrika fremdeles har foran seg. Terrainet er vanskelig å kjempe i, og det byr på en overflod av defensivo stillinger for fienden. De nye bedrifter i ørkenen er bare et ledd i den alminnelige oprensningsplan for hele ørkenen. - Ved Gafsa og i Nord-Tunis har de allierte hatt lokal fremgang, og fortsetter fremover. Over hele fronten har den allierte luftvirksomhet vært stor, og Sousse og Sfax har vært utsatt for konsenterte angrep. Jagerbombefly og lette bombefly har angrepet fienden nord for Gabes og ødelagt og skadet flere kjøretøyer. 17 fiendelige fly ble ødelagt, 10 også gikk tapt. - Også allierte flåtene har deltatt i slaget om Marethlinjen, idet Gabes ble bombardert fra sjøen mens Rommels styrker marsjerte gjennom øen på sitt tilbaketog; det brante vill forstyrrelse i de tette kolermer. Den britiske krigsminister oppgir det samlede antall av italienere som engelskmennene har tatt til fange til 274.000, derav er det 75 generaler og 1 admiral.

Flyangrep. Igjen har Berlin vært målet for de britiske bombefly. Byen ble angrepet av betydelige styrker inntatt, og etter de foreløpige meldinger skal angrepet ha vært virkningsfullt. Det var 48 timer etter det siste store luftangrepet mot Berlin, og ennå var det flere branner i gang. 21 britiske fly gikk tapt. - Samtidig ble Bockum og andre mål i Ruhr-distriket bombet, 12 fly vendte ikke tilbake fra dette tokt. I dagslys igår bombet britiske fly dokkene i Rotterdam og mål andre steder i Nederland. Jernbanetomten i Abbeville ble også angrepet. Søndag natt ble ubåthavnen i St. Nazaire bombet kraftig, 2 fly vendte ikke tilbake. Søndag deltok både amerikanske og britiske maskiner i angrep på Rouen, Rotterdam og Lübeck, 7 fly savnes. Flere tyske jagere ble slutt ned under luftkampene. - I dagslys igår flyg fire tyske fly inn over den engelske kyst, et ble skutt ned.

Den britiske marineminister Alexander uttalte idag at det de siste 8 måneder er bygget så mange handelsskip at nybygningene ligger 2 millioner tonn høyere enn tapene. Bygningen av ubåter er startet slik at den nå mere enn oppveier tapene av ubåter.

Russland. Den russiske fremgang på midtfronten fortsetter. Dagens sovjetrussiske kommunike melder russernes fremrykning mot Smolensk fortsetter, og at flere beboede steder sør for Bjeloi er gjenerobret. Øst for Smolensk har fienden hatt store tap. Russene melder om mindre tyske angrep av tanks og infanteri. 4 av 7 tyske angripende tanks ble ødelagt, 11 tyske fly ble skutt ned. - Den russiske overkommando melder at russiske tanks er sett inn som er helt nye og kommer like fra fabrikkene, og at de fremdeles har kraftige tanks som ennå ikke er kommet i aksjon. - Ved nord Donetz er mindre tyske angrep blitt slått tilbake. Også i Kuban-provinson har det vært mindre fiendelig angrensvirksomhet, som er slått tilbake.

Nordsjøen. Tidlig igår morges senket allierte lette sjøstridskrefter en tysk k-båt. Den senket antagelig en til og skadet en rekke andre i Nordsjøen. I forbindelse med det siste tokt til Florø skriver BBC's sjømilitære modershålder at norske krigsskip ofte angriper tyske transporter utenfor den norske kyst, uten at det blir meldt i kommunikecene.

Det gjører i det tyske folk. Tilbaketoget i Russland, sammenbruddet ved Stalingrad, bombekrigens over Tysklands byer har begynt å åpne folkets øyne for den bittre sannhet at det følges mot avgrunnen. Stalingrad har endelig avslørt Hitlers angivelige feltherregeni, det viser seg at han bare er en dilettant, ansvarsløs og stormannsgal, som trodde han kunne føre krigen uten generalene. Det kostet 330.000 unge menn bare ved Stalingrad. Virkningen i det indre er overmåte sterk, men langtfra den samme hos alle. Hos noen kan den betegnes som ren undergangsstemning og moralsk selvorpigivelse. Disse mennesker kjenner intet håp, og heller intet ansvar for seg og sitt land, de driver med strømmen, og før de mer følsomme av dem er tanken på selvordet den siste tilflukt. Hos andre igjen er virkningen helt motsatt. Hos dem vekker neden nye moralske krefter, da kjenner trang til å handle, til å reise seg og kjempe. Vi som nå i tre år har lært rasismen å kjenne på nærmeste hold, vi vet at aldri mer vil høyverdige moralske krefter i menneskene kunne reises til kamp for Hitler - det er ikke anderledes i Tyskland enn ellers i verden: de gode krefter går mot tyranniet, for frihet og menneskeverd. Alle vet at slike krefter finnes i det tyske folk, vi ser og hører dem bare ikke; de slåes ned under terrorvelde, hvis blodige hensynsløshet vi selv i det okkuperte Norge ikke helt kan forestille oss, med bokstavelig talt titusener av henrettelser. Så meget mer betydningsfullt er det at katastrofen ved Stalingrad endelig har ført til at de gode krefters frihetskamp i Tyskland er gått inn i en ny fase, det vil si, den har fått synlige uttrykk, den har fått sine signaler og martyrer; og den har vakt en aktiv bevegelse i folket som ikke kommer til ro før Tysklands frihet og øre er gjenvunnet.

Hør skal kort fortelles om de begivenheter som ånet det nye avsnitt i den indre tyske frihetskamp. De fant sted i München, blandt studentene ved universitetet.

Foranledningen var en tale som Gauleiter Gieseler holdt ved en universitetsfest i februar i år. Nasipampen kom her med en del farvelige og ørekrenende bemerkninger til de kvinnelige studenter, som han beskyldte for å studere bare for å slunstre unna krigsberedskapen mukte over regjeringen, de burde enten gå inn i ammunisjonsfabrikkene eller finne seg sterke menn og føde barn til erstatning for mannefallet i krigen; på universitetene hadde de intet å gjøre. Disse uttalelser ble mottatt med piping av tilhørerne, som for en stor del var kvinnelige studenter. (Praktisk talt bare kvinner får studere når under krigen, utenfor medisinerne.) Gieseler ga ordre til at politiet skulle arrestere de som hadde pepet, men de mannlige studenter slo ring om sine kvinnelige kamratter og førte dem ut på gaten. Der kom det til vilt slagsmål og den nasistiske "studentføreren" fikk en omgang pryl og var mer blitt kastet i elven. I den anledning appellerte Gieseler til den lokale militærkommando om å gripe inn, siden "studentføreren" var i uniform, men de militære avslo; de kunne ikke innse at han hadde krav på beskyttelse fremfor de andre. Kommanderende general og flere andre offiserer ble senere avskjediget for dette.

Gieselers påbelagtige opptreden og de demonstrasjoner som fulgte vakte voldsomt røre i byen, og noen få dager senere kom det mange steder opprop, malt med skjabloner på husveggene, hvor det sto: Ned med Hitler! Havn Stalingrad! Vi vil ha frihet! Ved siden av var det alltid tegnet et hakkeskors med en tykk strek over. Snart kom også flyveblad i omloop; blant annet et som ble sendt i tusenvis av eksomplarer i posten og delt i tusenvis på universitetet i München. Et annet som kom ut, begyner slik: "En løytnant som fører sine folk slik at de lider urimelige tap blir sett for krigsrett - mer åpenbart kan en føre en hel här til undergang uten at noen mukker en gang." Politiet var nå ikke sen med å gripe inn, det besatte hele universitetet i et døgn, ingen fikk slippe ut eller inn, alle bygninger ble gjernemsøkt. En hjelpepedell opptrådte som angiver og politiet arresterte studenten Hans Scholl, Maria Scholl - bror og søster - og Adrian Probst som var blitt sett gå inn i universitetet med kofferter.

Hans og Maria Scholl stammer fra Ulm i Württemberg. Faren er høyere embetsmann (Regierungsrat), har en gang sittet lengre tid i konsentrasjonsleir. Hans Scholl var medisinstudent og ble ved krigsutbruddet innkalt til tjeneste i saniteten. Han har under hele krigen stått ved fronten og var ved sjette armé foran Stalingrad, inntil han mylig fikk permisjon for å avslutte sitt medisinstudium ved München universitet. Han hadde jernkorset av 1. og 11. klasse. Han var ugift. Hans søster Maria studerte realfag. Adrian Probst var med hensyn til studier og militær stilling omrent i samme situasjon som Scholl. Han stammer fra en velstående bajorsk familie, var gift og hadde tre barn, den yngste nyfødt. Probst var ikke døpt, men tok imot dåpen i fengslet før sin henrettelse.

Da både Hans Scholl og Probst var medlemmer av forsvarsmaakten skulle de etter loven bare ha vært stillet for krigsrett, men etter uttrykkelig bestemmelse i telegram fra Hitler ble denne bestemmelsen satt til side og de to studentene ble stillet for et spesielt utvalg av folkedomstolen under forsete av selve statssekretæren i justisdepartementet, Freisler, som innfant seg fra Berlin. Da Hans Scholl fikk ordet under rettsforhandlingene (som var offentlige) understreket han ytterligere det han hadde skrevet

i flyvebladet; vel ikke fra ^{den} overbevisning han var kommet til, men gikk på ny inn for den i full bevissthet om de følger det måtte få for ham selv. "Herr Freisler," sa han blant annet, "gjør dem ikke umak med å late som om dette er en rettsførhandling! Vi vet det er en teaterforestilling og at vår skjebne er beseglet på forhånd. Jeg har handlet som jeg gjorde fordi jeg er overbevist om at vi, koste hva det koste vil, må finne tilbake våre gamle rettigheter, først og fremst friheten som er en menneskerettighet vi ikke kan leve uten. Jeg går ikke i døden bare som et enkelt individ, bak meg står tusener og hundretusener av tyskere som er rede til å følge meg hva dag som helst. Jeg dør i bevisstheten om at om noen få måneder kommer De, herr Freisler, til å kalles til regnskap på dette sted, De som idag foregir å være min dommer." Hans Scholl prøvde å avlasta søsteren og Probst, men begge reiste seg straks og sa seg fullt medskyldig, de visste hva de hadde gjort, de hadde villet det og hadde kjent til konsekvensene.

De tre studenter ble dømt til døden for å ha "hjulpet fienden". Da en jurist innrondte at de jo bevislig ikke hadde hatt noen forbindelse med fienden og retteren burde ha vært dømt for høyforredri, svarte statsadvokaten bare "Vi pleier å gjøre det slik nå." Med andre ord, de våner ikke å dømme for høyforredri mer i Nazityskland. Det forteller litt om folkets syn på Hitler idag!

Gauleiter Gieseler ville ha de tre studentene offentlig hengt foran universitetet til skrek og advarsel. Denne fremgangsmåte fant man imidlertid ikke hensiktmessig, de ble henrettet ved halshugging. Et telegram fra Himmler som beordret henrettelsen ut satt kom for sent fram. De tre gikk i døden med rak holdning. Da Hans Scholl steg opp på guillotinen var hans siste ord "Leve friheten!" På alle som var tilstede gjorde disse unge studenters ukuelige karakterstyrke et dypt inntrykk. Selv en av dommerne skal etter rettsførhandlingen ha sagt: "Opposisjonen har fått sine martyrer."

Etter henrettelsen ble alle studentene i München - ca 3000 - tvangsinnekalt til et såkalt "soningsmøte" hvor Gauleiteren skulle tale. Tross det ble øvet press overfor studentene på mange vis, var det blant de fremmøtte 3000 tilhørere bare en del studenter; en stor del var det vanlige partipublikum som utkommanderes til naziforsamlinger i München som andre steder. På dette "soningsmøte" ble henrettelsene selvsgt bifalt (vi husker hr. Rogstaas m/e med Trondheims NS etter undtakelsestilstanden i fjor) og samtidig fikk angiveren, hjelpepedell Schmidt, ~~står~~ ros og belønning; han ble fremhevet som typen på den sanne germaner, fikk 1000 Mark i judaspenger og ble utnevnt til fast ansatt tjenestemann. Også dette vakte selvsgt livlig, "spontant" bifall i forsamlingen.

Hva byen og studentene virkelig følte kom til uttrykk straks etter at henrettelsen var blitt offentlig gjort. Bare noen timer senere var det over de oppslattede plakater klistret trykte sedler med ordene: "Scholl, du vant fram likevel." Og fra den dag av kom disse ord natt etter natt opp på husveggene i München sammen med støtninger som "Scholl lever!" eller "Dere kan knakke legemet, men ikke ånden!" Etter dette ble flere studenter, især slike som var permittert fra fronten for å avslutte sine studier, arrestert. Mange ble sent tilbake til fronten. Nå kom også turen til lærerne ved universitetet; 11.mars ble to av dem, professor Kurt Huber og professor Muth arrestert. (Huber er professor i filosofi, Muth er særlig kjent som utgiver av det mest ansette tyske katolske kulturtidsskrift Hochland.) Om Hubers arrestasjon uttalte Gauleiter Gieseler seg i en partiforsamling, hvor han blant annet sa: "Dessverre ble vi for sent oppmerksom på opposisjonen ved universitetet, det var ikke før under min tale til studentene i februar. Dere vet hva som hendte senere. De umiddelbart skyldige er blitt utslettet, men naturligvis sto der årdelige ledere bak dem. En av disse er professor Huber. Hans hode kommer også til å falle. Vi har arrestert ham, men vi vet at dor er 10 eller 20 andre Hübere ved universitetet, og vi skal ta dem også!" Huber var straks ved arrestasjonen klar over sin stilling, han ba en venn hilse hjem til hans kone og tre barn og sørge for dem. "Jeg ser dem aldri igjen." I et forhør hos Gieseler sa han at den tyske ungdoms ænd er blitt forgiftet av hitlerismen og at han selv og andre lærere kjente det som sitt ansvar å redde denne ungdoms sjel, om de så skulle ofre livet.

Dette er i korte trekk det som hendte fram til midten av mars måned. Det tyske folks kamp for frihet og ære har fått sine signaler og sine martyrer, der er valgt en storm i folkets sinn som ingen bøddelterror og ingen guillotine i verden kan hanle opp med i det lange løp. Fra München sprer parolen seg nå over hele Tyskland og videre ut til frontene, til de besatte områder: Leve friheten! Frihet og øro!

HANS SCHOLLS OPPROP :

Studenter!

Dypt rystet står vårt folk som vitne til mennene fra Stalingrads undergang. Trehundre- og tredvetusen tyske menn har verdenskrigskorporalens geniale strategi meningsløst og ansvarsløst jaget ut i død og fordervolen. Fører, vi takker deg. Det gjører i det tyske folk:

skal vi fortsatt overlate våre armeers skybne til en dilletant? Skal vi offre resten av den tyske ungdom til en partiklikks lave maktinstinkter? Aldri!

Oppgjørets dag er kommet, vår tyske ungdoms oppgjør med det avskyeligste tyranni som vårt folk noensinne har måttet tåle. I hele den tyske ungdoms navn forlanger vi tilbake av Adolf Hitlers stat den personlige frihet, tyskernes dyreste eie, som den på den yngeligste måte har bedradd oss for:

I en stat med den mest hensynsløse knebling av enhver fri meningsuttryng er vi vokset opp. HJ, SA og SS har i vårt livs mest fruktbare dannelsesår forsøkt å uniformere oss, revolusjonere og narkotisere oss. "Verdensanskuelesskoler" het den foraktelige metoden til å kvele den spirende selvstendige tenkning og vurdering i en tåke av tomme fraser. Et utvalg av førere, mere djevelske og samtidig bornert enn noen kan tenke seg det, aler opp sine fremtidige partipamer på ordensborger til å bli gudløse, skamløse og samvittighetsløse utbyttere og mordere; et blindt, stupid påheng til føreren. Vi "åndens arbeidere" var akkurat gode nok til å gjøres til slagkølle for dette nye herreskipt. Frontkjempere tales til rotte som skolegutter av studentførere og gauleiteraspiranter; gauleitere går med skamløse "morsomheter" de kvinnelige studenters øre mer. Tyske kvinnelige studenter ved Münchens universitet har gitt et verdig svar på tilsvinningen av deres øre, tysko manlige studenter har gått i brosjon for sine kvinnelige kamerater og har holdt stand. Det er begynnelsen til å tilkjempe oss vår fri selvbestemmelse, uten hvilke åndelige verdier ikke kan skapes. Vår takk til de tapre kamerater som er gått foran med et lysende eksempel!

For oss finnes det bare en parole: kamp mot partiet! Ut av partiorganisasjonene hvor man fortsatt vil kneble oss i politisk henseende! Ut av SS under- og overførernes og partisnikenes auditorier! Det gjelder den sanne vitenskap og den ekte åndsfrihet! Ingen trusler kan skremme oss, selv ikke at våre universiteter og høyskoler blir stengt. Det gjelder for hver enkelt av oss kampen om vår fremtid, vår frihet og øre i et stats-samfunn som er sitt moralske ansvar bevisst.

Frihet og øre! I ti lange år har Hitler og hans gjeng liret av seg, forvansket og fordrefet disse to herlige tyske ord inntil vennelse, slik som bare dilletanter kan det, når de kaster en nasjons høyeste verdier for svine. Hva frihet og øre betyr for dem, det har de til overflod vist med disse ti års ødeleggelse av all materiell og åndelig frihet, av all moralisk substans i det tyske folk. Det forferdende blodbad har nå åpnet øynene på selv de dumme tyskene: det blodbadet i den tyske nasjons frihets og øres navn har stolt til, og hver dag på ny steller til i hele Europa. Tysklands navn vil for alle tider være skjendet, dersom ikke den tyske ungdom endelig reiser seg, hevner og samtidig soner, knuser sine undertrykkere og bygger opp et nytt åndelig Europa.

Kvinnelige og manlige studenter! På oss ser det tyske folk! Av oss ventes det at vi i 1943 bryter den nasjonalsosialistiske terror som i 1813 Napoleons. Med åndens makt. Beresina og Stalingrad flammer opp i øst, de døde fra Stalingrad besverger oss!

"Reis deg, mitt folk, flammetegnene ryker!"

Vårt folk bryter opp til kamp mot Europas undertrykkelse under nasjonalsosialismen, i gjenfunnet tro på frihet og øre.

NORSKE SPEKULASJONER OM FREMTIDEN

(London) Bokserien "Fight for Freedom", som har vakt stor oppmerksomhet, byr nå på et nytt nummer: "Why Norway". I forordet, skrevet av dr. Arne Ording, diskuterer Norges fremtidige forhold.

Ording understreker, at Norge vil samarbeide med de skandinaviske land, men at det må ta lærdom av den lekse det har fått, nemlig at den eneste mulighet for en liten nasjon til å bevare sin uavhengighet overfor en aggressiv stormakt er samarbeide med andre stormakter. Nordmennene regner følgelig med at de intimeste forbinnelser kommer til å opprettholdes med Norges allierte etter krigen. Fremfor alt kommer nordmennene å kreve sikkerhet mot nye angrep.

Hovedproblemen pr. her sikringen av landets lange kystlinje, og for at en slik med sikkerhet skal kunne etablere ser man frem mot samarbeide med de øvrige atlanterhavsmakter. Det er ønskelig at Danmark og Sverige også går inn i et slikt system, da de jo har samme idealer og samme strategiske mål som Norge. Strategisk sett er Finnland helt og holdent en østersjøstat, mens Sverige kan sies å være både en østersjø- og en atlanterhavssstat, selv om man må legge hovedvekten på det første. Den store majoriteten av det svenske folk håper imidlertid på alliert seir. Tidligere var den svenske opinionen delt, men omslaget henger i høy grad sammen med hva som er hont i Norge. Vårt sluttmål må være lovbetinget internasjonal organisasjon med utøvende makt. Vi vet at det ikke rekker til å demonstrere vår tro på rettferdighet i det internasjonale samarbeid. Vi må ha garantier for at det som er hont i de siste år ikke skal kunne gjenta seg.